

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie august 2013

IV. senát

Nálezy:

spisová značka	IV. ÚS 471/2012
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	7. mája 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka (obchodná spoločnosť ako oprávnená, pozn.) v napadnutých konaniach vedených okresným súdom podanými návrhmi požiadala súdneho exekútora o vykonanie exekúcií. Súdny exekútor, postupujúc podľa procesnej úpravy obsiahnutej v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), následne požiadal okresný súd o udelenie poverení na vykonanie exekúcií, čím došlo k zákonnému založeniu povinnosti okresného súdu rozhodnúť o nich v rámci priznanej právomoci v zákonom ustanovených lehotách.</p> <p>Sťažovateľka uvádza, že okresný súd o žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverení na vykonanie exekúcií dosiaľ nerozhodol napriek tomu, že tieto veci podľa jej názoru nevykazujú prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadujú takú spoluprácu okresného súdu s účastníkmi konania, ktorá by mohla podstatne ovplyvniť jeho posúdenie, resp. rozhodnutie v týchto veciach.</p> <p>Sťažovateľka poukazuje aj na to, že jej dosiaľ neboli zo strany okresného súdu oznámené ani spisovné značky, pod ktorými sa napádané exekučné konania vedú, preto ich identifikovala len pomocou označenia účastníkov a údajov, ktoré sú jej známe.</p> <p>Uvedeným postupom okresného súdu malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru upravujúcich zákaz diskriminácie.</p>
ratio decidendi	<p>1. <u>K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach</u></p> <p>1. Po preskúmaní doterajšieho priebehu napadnutých konaní ústavný súd konštatuje, že ich predmetom je rozhodovanie o vydaní poverenia na vykonanie exekúcií, ktoré nemožno hodnotiť z právneho ani skutkového hľadiska ako zložitú.</p>

Ústavný súd sa v tejto súvislosti stotožňuje s názorom sťažovateľky vysloveným v sťažnostiach, podľa ktorého „... vec... si nevyžaduje takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu“.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu označených práv sťažovateľky.

Ústavný súd v tejto súvislosti na základe svojich zistení konštatuje, že sťažovateľka v doterajšom priebehu napadnutých konaní v zásade včas reagovala na výzvy okresného súdu na predloženie potrebných listinných dôkazov uplatnila svoje procesné právo, čo síce spôsobuje predĺženie konania, nie však zbytočné prieťahy.

Vychádzajúc z uvedeného možno formulovať záver, že sťažovateľka ako účastníčka napadnutých konaní vedených okresným súdom bola v ich doterajšom priebehu aktívna a poskytovala okresnému súdu požadovanú súčinnosť, a preto jej nemožno pričítať na ťarchu doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku napadnutých konaní.

3. Pri skúmaní tretieho kritéria, a to postupu samotného okresného súdu v napadnutých konaniach ústavný súd vychádzal zo sťažností, ale najmä z na vec sa vzťahujúcich spisov a zo stanovísk účastníkov konania.

Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu v napadnutých konaniach konštatoval, že jeho dlhodobou neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou došlo vo všetkých napadnutých konaniach k zbytočným prieťahom.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutých konaniach

Sťažovateľka namieta aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že okresný súd jej ako účastníčke napadnutých konaní neposkytol súdnu ochranu v zákonom predpokladanej kvalite, keďže neaplikoval § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v relevantnom znení a „nerozhodol o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie do 15 dní od doručenia takejto žiadosti“.

V nadväznosti na argumentáciu sťažovateľky považoval ústavný súd za potrebné zdôrazniť, že dodržiavanie zákonom ustanovených lehôt všeobecným súdom nespadá pod ochranu garantovanú čl. 46 ods. 1 ústavy, ale čl. 48 ods. 2 ústavy.

Rovnako neodôvodnená nečinnosť všeobecného súdu, resp. jeho neefektívna činnosť v napadnutých exekučných konaniach vecne nepatrí pod ochranu zaručenú čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže podľa systematiky ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy s výnimkou prípadov, keď nedostatky v postupe súdu dosahujú takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti; uvedený právny názor je podľa názoru ústavného súdu aplikovateľný aj na veci sťažovateľky.

3 K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v napadnutých konaniach

Podľa sťažovateľky okresný súd tým, že dosiaľ právoplatne nerozhodol o žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcií „neustále limituje základné subjektívne oprávnenia sťažovateľa ako vlastníka a reálne ohrozuje, či priam znižuje hodnotu... majetku (bonitu pohľadávky)“.

Podľa sťažovateľky k znižovaniu hodnoty jej majetku (bonity pohľadávky) dochádza z dôvodu, že „nečinnosť exekučného súdu utvrdzuje dlžníka (povinného) v tom, že sťažovateľovi zaplatiť nemusí, pretože ho autoritatívne k takémuto správaniu nemá kto prinútiť“, pričom „márnym uplynutím času sa dlžníkovi (povinnému) vytvára priestor na to, aby zrealizoval úkony, ktoré ho zbavia majetku postihnutelného exekúciou“.

Z citovanej argumentácie vyplýva, že sťažovateľka odôvodňuje porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa ústavy a práva na pokojné užívanie

	<p>majetku podľa dodatkového protokolu hypotetickou úvahou, podľa ktorej sa v konečnom dôsledku z dôvodu (ne)činnosti všeobecného súdu stane (môže stať) jej pohľadávka voči povinnému nevykonalná. Sťažovateľka teda argumentuje možným (hypotetickým) vznikom škody v priamej súvislosti s nečinnosťou všeobecného súdu.</p> <p>Pokiaľ je teda sťažovateľka toho názoru, že nečinnosťou okresného súdu v exekučných konaniach v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie jej bola spôsobená na jej vlastníckych právach škoda, môže sa náhrady tejto škody domáhať postupom podľa príslušných ustanovení zákona o zodpovednosti za škodu.</p> <p>Na tomto základe ústavný súd v tejto časti sťažnostiam sťažovateľky nevyhovel, riadiac sa zásadou subsidiarity a uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv sťažovateľky pred ochranou v konaní pred ústavným súdom.</p> <p style="text-align: center;">4 K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach</p> <p>Sťažovateľka sa v petite domáha aj vyslovenia porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru, ktoré ustanovujú všeobecný zákaz diskriminácie. V odôvodnení týchto častí sťažností sťažovateľka síce uvádza, že ich možno „preskúmať aj samostatne“, ale v konečnom dôsledku porušenie označených článkov ústavy a dohovoru namieta zjavne v spojení s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru („... sťažovateľ tvrdí, že zákaz diskriminácie je nutné aplikovať na výkon a ochranu opráva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces“) a v tejto súvislosti predovšetkým tvrdí, že okresný súd „zaobchádza odlišne so sťažovateľom a odlišne s inými subjektmi v procesnom postavení sťažovateľa. Iné subjekty, ktorých procesné návrhy v exekučnom konaní sú prejednávané v zákonom stanovených lehotách, majú zaručený výkon všetkých práv, ktoré sú v súhrne obsahom práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces.“.</p> <p>V nadväznosti na citovanú argumentáciu ústavný súd poukazuje v prvom rade na svoj záver, v zmysle ktorého samotné nedodržanie zákonom ustanovenej lehoty na rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverení na vykonanie exekúcií nepovažuje za porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj (a predovšetkým) na svoj záver, v zmysle ktorého v posudzovanom prípade nedostatky v postupe okresného súdu nedosiahli takú intenzitu, že by s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti, a teda porušení základného práva na súdnu ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Ak ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutých konaniach nedošlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, tak tento záver možno primerane vzťahovať aj na namietané porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru v spojení s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietaných exekučných konaniach porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľke priznáva finančné zadostučinenie v sume 5 000 €.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnostiam nevyhovuje.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 67/06, IV. ÚS 242/07</p>

spisová značka	IV. ÚS 589/2012
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	23. mája 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala namietaného porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v exekučnom konaní, ktoré začalo v roku 2010.</p> <p>Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka (ako oprávnená, pozn.) v napadnutom konaní vedenom okresným súdom podaným návrhom požiadala súdneho exekútora o vykonanie exekúcie.</p> <p>Súdny exekútor, postupujúc podľa procesnej úpravy obsiahnutej v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), následne požiadal okresný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čím okresnému súdu vznikla zo zákona vyplývajúca povinnosť rozhodnúť o tejto žiadosti v rámci priznanej právomoci v zákonom ustanovenej lehote.</p> <p>Sťažovateľka v sťažnosti zdôrazňuje, že okresný súd o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dosiaľ nerozhodol napriek tomu, že ide vec, ktorá podľa jej názoru nevyžaduje prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžaduje takú spoluprácu okresného súdu s účastníkmi konania, ktorá by mohla podstatne ovplyvniť jej posúdenie, resp. rozhodnutie o nej.</p>
ratio decidendi	<p>1.K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní</p> <p>1. Na základe preskúmania doterajšieho priebehu napadnutého konania vedeného okresným súdom ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie nemožno hodnotiť z právneho ani skutkového hľadiska ako zložitú vec.</p> <p>Ústavný súd sa v tejto súvislosti stotožňuje s názorom sťažovateľky vysloveným v sťažnosti, podľa ktorého „... vec... si nevyžaduje takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu“.</p> <p>2. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka ako účastníčka napadnutého konania bola v jeho doterajšom priebehu aktívna a poskytovala okresnému súdu požadovanú súčinnosť, a preto jej nemožno pričítať na ťarchu doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku napadnutého konania.</p> <p>3. Pri skúmaní podľa tretieho kritéria, a to postupu samotného okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd vychádzal zo sťažnosti, ale najmä z na vec sa vzťahujúceho spisu a zo stanovísk účastníkov konania.</p> <p>Z prehľadu procesných úkonov vyplýva, že okresný súd bol po doručení návrhu vo veci v zásade absolútne (bez legitímneho dôvodu) nečinný takmer 15 mesiacov a následne vo veci rozhodol až po uplynutí ďalších 15 mesiacov, pričom obdobie od doručenia návrhu po meritórne rozhodnutie o ňom ústavný súd považuje za zjavne neprimerané vo vzťahu k predmetu napadnutého konania. Navyše, vec nie je ani v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti (viac ako 3 roky od podania návrhu)</p>

	<p>právoplatne skončená vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom bude rozhodovať krajský súd.</p> <p>Samotné nedodržanie zákonom ustanovenej lehoty na rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ani v posudzovanom prípade ústavný súd nepovažuje za porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Bez ohľadu na tento záver ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu konštatoval, že jeho dlhodobou neodôvodnenou nečinnosťou došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.</p> <p>2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní</p> <p>Neodôvodnená nečinnosť všeobecného súdu, resp. jeho nedostatočne efektívna činnosť v napadnutom exekučnom konaní vecne nepatrí pod ochranu zaručenú čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže podľa systematiky ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy s výnimkou prípadov, keď nedostatky v postupe súdu dosahujú takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti; uvedený právny názor je podľa názoru ústavného súdu aplikovateľný aj na vec sťažovateľky.</p> <p>3 K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v napadnutom konaní</p> <p>Pokiaľ je sťažovateľka názoru, že nečinnosťou okresného súdu v exekučnom konaní v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie jej bola spôsobená na jej vlastníckych právach škoda, môže sa náhrady tejto škody domáhať postupom podľa príslušných ustanovení zákona o zodpovednosti za škodu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd tejto časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel, riadiac sa zásadou subsidiarity a uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv sťažovateľky pred ochranou v konaní pred ústavným súdom.</p> <p>4 K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní</p> <p>Ak ústavný súd už dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, tak tento záver možno primerane vzťahovať aj na namietané porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru v spojení s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy (a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru).</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p>Sťažovateľke priznáva finančné zadostučinenie v sume 300 €.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

spisová značka	IV. ÚS 284/2012
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –vyhovené
dátum rozhodnutia	6. júna 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 26 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie označených práv postupom krajského súdu.</p> <p>Zo spisovej dokumentácie vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu domáhal ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy proti sťažovateľke a ďalším žalovaným.</p> <p>Žalobca vo vzťahu k sťažovateľke odôvodňoval svoju žalobu tým, že v týždenníku P., ktorého je vydavateľom, uverejnila článok pod názvom „Opilec bez kontroly“ a článok pod názvom „Na zdravie páni policajti“ (ďalej len „inkriminované články“), v ktorých boli obsiahnuté nepravdivé a pravdu skresľujúce informácie o tom, že dňa 8. októbra 2002 „havaroval opitý na služobnom vozidle“, pričom uverejnením týchto informácií „došlo k hrubému zásahu do práv spätých s osobnosťou žalobcu a bolo zasiahnuté do jeho osobnej, profesionálnej a aj ľudskej dôstojnosti“ (citované z rozsudku okresného súdu).</p> <p>Okresný súd v odôvodnení označeného rozsudku na podporu svojho záveru o neoprávnenom zásahu sťažovateľky do osobnostných práv žalobcu okrem iného uviedol: „Každý zo žalovaných prezentoval tvrdenie o spáchaní dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu ako fakt, ako skutočnosť, pričom ani v čase uverejňovania správ ani dnes nebolo preukázané, že žalobca mal v čase dopravnej nehody v krvi 3,04 promile alkoholu. ... ide podľa názoru súdu o neoprávnený zásah, lebo bol nepravdivý. Ako taký bol teda spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v ohrození dobrého mena, cti a dôstojnosti žalobcu. Preto sa žalovaní nemôžu s úspechom ubrániť – zbaviť zodpovednosti ani ďalšou namietanom skutočnosťou a to, že šírili dychamujúce údaje, ktoré počuli a tieto reprodukovali, pokiaľ v konaní nepreukázali, že tieto šírené difamujúcej povahy sú pravdivé. Tu je vždy potrebné prihliadať aj k publicistickej činnosti vydavateľa a jeho podielu a zodpovednosti za obsah uverejňovaných údajov.</p> <p>... Médiá majú veľký vplyv na spoločenský život a preto podľa názoru súdu nie je možné akceptovať skutočnosť, kedy by uverejňovaním polopráv, ktoré sú prezentované ako fakty nie hodnotiace úsudky došlo k tomu, že bude vytvorený iný obraz reality, než v skutočnosti je. Uverejnenie nepravdy nie je možné ospravedlniť a to ničím.“</p> <p>Krajský súd sa v napadnutom rozsudku stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a na tomto základe okrem iného potvrdil výrok II označeného rozsudku okresného súdu, ktorý sťažovateľka napadla svojím odvolaním, pričom v tejto súvislosti v jeho odôvodnení najmä uviedol:</p> <p>„Súd prvého stupňa úplne a správne zistil skutkový stav veci, v konaní postupoval v súlade s procesným predpisom (O. s. p.) a vykonal dôkazy v súlade s § 120 ods. 1 O. s. p., ktoré boli potrebné a nevyhnutné pre zistenie právne významných skutočností a rozhodnutie vo veci (o nároku na poskytnutie primeraného zadosťučinenia), vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z § 132 a nasl. O. s. p. vo vzťahu k uplatnenému nároku proti žalovaným v 1. a 2. rade o poskytnutie morálneho zadosťučinenia verejným ospravedlnením v tlači, ktorý posúdil podľa správnych ustanovení právnych predpisov (§ 11 a § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a tieto aj správne vyložil a aplikoval na zistený skutkový stav. Dospel k správnejmu záveru, že obsahom žalovanými zverejnených článkov v denníku K. v dňoch 9. 10. 2002, 10. 10. 2002, 18. 10. 2002 a 22. 10. 2003 a v týždenníku P. v dňoch 21. 10. 2002 a 28. 10. 2002, v ktorých bola uvedená nepravdivá, resp. pravdu skresľujúca informácia o tom, že žalobca dopravnú nehodu dňa 8. 10. 2002 spôsobil pod vplyvom alkoholu (s vyše 3 promile alkoholu v krvi), bola objektívne spôsobilá vyvolať nemajetkovú ujmu v jeho osobnostnej sfére žalobcu a došlo týmto tvrdením k neoprávnenému zásahu do chránených osobnostných práv žalobcu, najmä osobnej</p>

a profesionálnej cti a dôstojnosti. V posudzovanom prípade aj podľa názoru odvolacieho súdu sú splnené zákonné predpoklady zodpovednosti žalovaných za tento neoprávnený zásah podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a pre uloženie sankcie žalovaným poskytnutím morálnej satisfakcie žalobcovi podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka formou ospravedlnenia zverejneného v tlači, ktorá zodpovedá spôsobu, akým došlo k neoprávnenému zásahu a je primeraným právnym prostriedkom požadovanej ochrany...“

Vo vzťahu k odvolacím námietkam sťažovateľky krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku okrem iného uviedol, «že bolo ich povinnosťou (žalovanej v 1. rade a sťažovateľky ako žalobkyne v 2. rade, pozn.) ako pôvodcov zásahu (a nie žalobcu) v konaní preukázať pravdivosť spornej informácie nimi zverejnenej v tlači o tom, že žalobca dňa 8. 10. 2002 spôsobil dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu, s obsahom alkoholu 3,04 promile v krvi (ktorá nepochybne je skutkovým tvrdením, a preto podliehala testu pravdivosti).

Na ich strane bolo dôkazné bremeno na preukázanie pravdivosti tohto tvrdenia, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu žalovaní v konaní neunesli, a nezbavili sa preto svojej zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu.

Žalovaní nepreukázali ani tvrdenie, že zverejnená sporná informácia (o tom, že žalobca počas dopravnej nehody bol pod vplyvom alkoholu, resp. že túto spôsobil pod vplyvom alkoholu s obsahom vyše 3 promile alkoholu v krvi) im mala byť poskytnutá hovorcom Úradu inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR, keďže svedok Ing. P. A. vo svojej výpovedi jednoznačne a bez pochybností nepotvrdil, že informáciu s takým obsahom médiám poskytol.

V článkoch uverejnených žalovaným v 2. rade v týždenníku P. vo vzťahu k žalobcovi boli navyše použité prehnané a neadekvátne výrazy a formulácie výslovne označujúce žalobcu za opilca a alkoholika..., ku ktorým (výrazom a hodnoteniam) žalovaný v 2. rade nebol oprávnený ani v záujme sledovaného cieľa, teda informovania verejnosti o veci vážneho verejného záujmu (o téme alkoholu za volantom u príslušníkov policajného zboru), čím zverejnené články presiahli mieru primeranosti a dovolenosti hodnotiacich úsudkov a použitých výrazových prostriedkov, ktorú už v demokratickej spoločnosti nemožno tolerovať.

So zreteľom na uvedené, je obmedzenie slobody prejavu žalovaných uložením občianskoprávnej sankcie podľa § 13 ods. 1 OZ poskytnutím morálnej satisfakcie žalobcovi (verejným ospravedlnením v tlači) aj podľa názoru odvolacieho súdu zlučiteľné s požiadavkou čl. 10 ods. 2 Dohovoru a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, lebo je v záujme legitímneho cieľa, ktorým je ochrana osobnostných práv žalobcu v zmysle § 11 a nasl. OZ, čl. 19 Ústavy SR a čl. 10 ods. 1 Listiny...

Žalovaný v 2. rade vytýka súdu prvého stupňa tiež neúplné zistenie skutkového stavu tým, že nevykonal ním navrhnuté dôkazy výsluchom autorky článku „Opilec bez kontroly“ A. L. a príslušníka PZ v Nitre, ktorý bol prítomný pri dychovej skúške žalobcu a konal vo veci jeho priestupku...

Nevykonanie žalovaným v 2. rade navrhnutých dôkazov nezakladá dôvod neúplné zisteného skutkového stavu, lebo tieto dôkazy aj podľa názoru odvolacieho súdu neboli spôsobilé preukázať právne významné skutočnosti vo vzťahu k uplatnenému nároku o poskytnutie primeraného zadost'učinenia podľa § 13 ods. 1 OZ ospravedlnením zverejneným v tlači... zodpovednosť za zásah do osobnosti fyzickej osoby je založená na princípe objektívnej zodpovednosti, t. j. nevyžaduje sa popri neoprávnenosti zásahu i zavinenie pôvodcu zásahu, preto sankcie za neoprávnený zásah nemôžu byť vylúčené ani dôkazom tzv. ospravedlniteľného omylu napr. tým, že žalovaný konal v dobrej viere, resp. že si nebol vedomý (subjektívne presvedčený) nepravdivosti svojho tvrdenia, spoliehal sa pri rozširovaní tvrdení bez potrebného overenia na serióznosť a pravdivosť poskytnutých podkladov z dôveryhodného zdroja, šíril údaje, ktoré sám len počul, príp. vychádzal z toho, že on sám nemal dôvod tomu neveriť atď.

Okolnosti, na ktoré žalovaný v 2. rade navrhol vyslúchnuť autorku článku s názvom „Opilec bez kontroly“ z 28. 10. 2002 A. L. (ako postupovala pri príprave článku, čo ju viedlo k spracovaniu témy obsiahnutej v článku, z akých zdrojov čerpal, či oslovila žalobcu a postupovala pri práci s primeranou obozretnosťou), a príslušníka PZ SR, ktorý bol prítomný pri dychovej skúške žalobcu a ktorý konal vo veci priestupku žalobcu, z hľadiska hmotnoprávných predpokladov vyplývajúcich z § 13 ods. 1 OZ a uvedených zásad, neboli právne významné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na

	<p>priznanie morálneho zadosťučinenia, a preto súd prvého stupňa nepochybil, ak navrhnuté dôkazy nevykonal a odvolanie žalovaného v 2. rade ani z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p. nemožno považovať za opodstatnené.».</p> <p>Sťažovateľka v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu predovšetkým namietala,</p> <ul style="list-style-type: none"> - že napadnutý rozsudok krajského súdu je z hľadiska posúdenia konfliktu medzi slobodou prejavu a právom na súkromie arbitrárny, a teda nerešpektujúci požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu, - že informácie obsiahnuté v inkriminovaných článkoch <i>„čerpala od priamych nadriadených žalobcu, dokonca od dvoch osôb pôsobiacich v inšpekčnej službe policajného zboru“</i>, čo vylučuje neoprávnenosť zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu, keďže nemala dôvod nedôverovať týmto informáciám, pričom zverejnenie postoja žalobcu nebolo možné vzhľadom na to, že <i>„sa z vlastnej iniciatívy, ako sám potvrdil, skryl pred verejnosťou, médiami“</i>.
<p>ratio decidendi</p>	<p>1 Všeobecné východiská pre rozhodovanie ústavného súdu vo veciach konfliktu medzi slobodou prejavu a právom na ochranu osobnosti</p> <p>Kľúčovou úlohou ústavného súdu v tomto konaní bolo posúdiť, či krajský súd napadnutým rozsudkom ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol v spore o ochranu osobnosti medzi sťažovateľkou (ako vydavateľkou týždenníka P., v ktorom boli uverejnené inkriminované články) a žalobcom, u ktorého malo podľa záverov okresného súdu, ako aj krajského súdu dôjsť uverejnením inkriminovaných článkov k neprípustnému zásahu do jeho práva na súkromie (osobnostných práv).</p> <p>Keďže sťažovateľke bola rozsudkom okresného súdu uložená povinnosť uverejniť v týždenníku P. ospravedlnenie žalobcovi za uverejnenie inkriminovaných článkov, ktorú krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil, je nepochybné, že rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k zásahu do ústavou garantovanej slobody prejavu sťažovateľky, t. j. došlo k jej obmedzeniu.</p> <p>Úlohou ústavného súdu bolo ale posúdiť, či v danom prípade išlo z ústavného hľadiska o akceptovateľné obmedzenie slobody prejavu a základného práva na informácie a či krajský súd pri svojom rozhodovaní rešpektoval požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Ústavným rámcom ochrany osobnostných práv je čl. 19 ústavy, v zmysle ktorého má každý právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, právo na ochranu mena, ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.</p> <p>Okrem práv spätých s ochranou osobnosti ústava zaručuje aj iné základné práva a slobody, napr. právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 až čl. 50) a slobodu prejavu (čl. 26). Uplatňovanie týchto základných práv a slobôd a ich právna ochrana musia byť proporcionálne a vzájomne vyvážené tak, aby sa nadmernou ochranou jedného práva nad únosnú mieru nepotlačila ochrana iného práva.</p> <p>To znamená, že ani existencia zásahu do osobnostných práv nemusí nevyhnutne viesť k záveru o neoprávnenosti takého zásahu, ak bol dôsledkom uplatňovania iného základného práva, pričom vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci tento zásah nepresiahol hranice primeranosti (proporcionality).</p> <p>Sloboda prejavu vrátane práva na kritiku sú v demokratickej spoločnosti limitované. V rámci prípustnej (oprávnenej) kritiky nie sú prekročené jej vecné limity a zároveň je dodržaná požiadavka ich primeranosti.</p> <p>Vecná je taká kritika, ktorá vychádza z pravdivých východiskových podkladov a ktorá z nich zároveň logicky vyvodzuje zodpovedajúce hodnotiace úsudky. Ak nie sú však tieto podklady pravdivé a ak je hodnotiaci úsudok difamujúci, potom nemožno kritiku považovať za primeranú.</p> <p>V posudzovanom prípade došlo k obmedzeniu slobody prejavu sťažovateľky na zákonomnom podklade, ktorý tvorili ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom zároveň išlo o obmedzenie, ktoré sledovalo ochranu práva na súkromie, resp. práva na ochranu osobnosti žalobcu, čo nepochybne možno považovať za legitímny cieľ.</p> <p>Za týchto okolností bolo z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, potrebné zo strany</p>

ústavného súdu v prvom rade posúdiť, či bol zásah do slobody prejavu sťažovateľky primeraný, t. j. či zodpovedal zásade proporcionality.

2 Všeobecné východiská pre rozhodovanie ústavného súdu o namietanom porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Základné právo na súdnu ochranu vyjadrené v čl. 46 ods. 1 ústavy predovšetkým zaručuje každému právo na prístup k takejto ochrane a zároveň aj právo na určitú kvalitu súdneho konania pred nezávislým a nestranným súdom, t. j. právo na spravodlivý proces. Avšak obsah tohto práva nedáva účastníkovi záruku, že súdny spor sa skončí právoplatným rozhodnutím v jeho prospech.

3 K proporcionálite zásahu do slobody prejavu sťažovateľky v spojení s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Vzhľadom na skutočnosť, že základné podmienky na zásah do slobody prejavu sťažovateľky boli v posudzovanom prípade splnené, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu proporcionality medzi namietaným zásahom do slobody prejavu sťažovateľky a ústavnými garanciami práva na súkromie žalobcu.

4 Závery

Sumarizujúc, ústavný súd konštatuje, že

- inkriminované články uverejnila sťažovateľka, ktorá ako „nositeľka“ slobody prejavu disponuje v zhode s konštantnou judikatúrou ústavného súdu a ESLP zvýšenou ochranou,
- žalobca bol v relevantnom čase osobou verejne činnou (významným funkcionárom Policajného zboru), u ktorej sú hranice prijateľnej kritiky širšie ako u bežných občanov,
- obsahom inkriminovaných článkov boli nepochybne veci dôležitého verejného záujmu (informácie o činnosti, resp. pôsobení žalobcu ako významného funkcionára Policajného zboru, ako aj o činnosti ďalších policajtov v spojení s požívaním alkoholu v službe),
- inkriminované články boli uverejnené v období, keď došlo k viacerým (aj smrteľným) dopravným nehodám spôsobeným policajtmi pod vplyvom alkoholu, čo legitimizuje motív ich uverejnenia,
- viacero výrokov obsiahnutých v inkriminovaných článkoch bolo formulovaných v podobe faktov, ktorých pravdivosť sa sice v priebehu dokazovania sťažovateľke nepodarilo preukázať, ale neboli zásadnejším spôsobom spochybnené, naopak, výsledky dokazovania potvrdzujú, že v podstatnej miere mali dôveryhodný vecný základ,
- obrana sťažovateľky odvolávajúca sa na dôveryhodné zdroje informácií (vysokí predstavitelia Policajného zboru) je legitímna a po náležitom doplnení dokazovania (vykonanie dôkazov navrhnutých sťažovateľkou) by mohla byť spôsobilá v spojení s ústavne akceptovateľným (proporcionálnym) vyhodnotením konfliktu medzi slobodou prejavu sťažovateľky a právom na súkromie žalobcu, ktorý je podstatou sporu medzi účastníkmi napadnutého konania pred všeobecnými súdmi, spochybniť záver okresného súdu a krajského súdu o tom, že inkriminovanými článkami došlo k nepripustnému zásahu do osobnostných práv žalobcu,
- podľa názoru ústavného súdu je záver krajského súdu o tom, že sťažovateľka uverejnila o žalobcovi nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce informácie, vzhľadom na dosiaľ uvedené nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnený.

Ústavný súd dospel k záveru, že právne závery, na ktorých je založený napadnutý rozsudok krajského súdu, z hľadiska konkrétnych okolností posudzovanej veci neprimerane preferujú právo žalobcu na ochranu súkromia na úkor slobody prejavu sťažovateľky, pričom nie sú navyše ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnené. Ústavný súd preto rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 26 ods. 2 a 4 v spojení so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd rozhodol tak, že základné práva sťažovateľky podľa čl. 26 ods. 2 a 4 v spojení so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom krajského súdu porušené boli.

	<u>Rozsudok krajského súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	Ústavný súd: IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96 EŠLP: Handyside v. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 5493/72, rozsudok zo 7. decembra 1976, § 49 Najvyšší súd SR: Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 55/2008 z 25. februára 2009

spisová značka	IV. ÚS 249/2011
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	20. júna 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd posúdil:</p> <ol style="list-style-type: none"> ako sa krajský súd v napadnutom rozsudku vysporiadal so závermi ústavného súdu uvedenými v náleze č. k. III. ÚS 120/2010-27 z 12. mája 2010; či v napadnutom rozsudku správne aplikoval relevantné právne predpisy vzťahujúce sa na postup krajského súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku. <p>Ústavný súd nálezhom č. k. III. ÚS 120/2010-27 z 12. mája 2010 rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu v tej istej veci - o návrhu na príspevok na výživu jeho rozvedenej manželky (S. P.), lenže v inom odvolacom konaní, z dôvodu, že</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajský súd sa riadne nevysporiadal s otázkou správnej aplikácie relevantnej právnej úpravy [počas konania o návrhu na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky v konaní pred všeobecnými súdmi došlo k zrušeniu zákona č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej aj „starý zákon o rodine“) a k prijatiu zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „nový zákon o rodine“)], - označený rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok prvostupňového súdu, je v kolízii s ústavným princípom právnej istoty a princípom spravodlivosti, a preto ho nemožno považovať za ústavne konformný v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy, a preto označený rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. <p>Po vrátení veci rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti sťažovateľa prispievať na výživu S. P., o dlžnom výživnom a o spôsobe jeho zaplatenia, o povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok.</p>
ratio decidendi	<p>V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľom namietaný rozsudok krajského súdu obsahuje dostatok skutkových, a najmä právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.</p> <p>Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol východiská, na základe ktorých postupoval v danej veci pri strete dvoch časovo na seba naväzujúcich právnych predpisov, vychádzajúc z prechodných ustanovení nového zákona o rodine, a na základe toho posudzoval hmotnoprávny nárok uplatnený rozvedenou manželkou sťažovateľa (S. P.) v danej veci.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu krajský súd rešpektoval pri aplikácii relevantných právnych predpisov čl. 152 ods. 4 aj čl. 1 ods. 1 ústavy. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na</p>

	<p>prijatie záveru o porušení sťažovateľom označených práv.</p> <p>Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade s právnym názorom účastníkov konania.</p> <p>Ústavný súd poukazuje na to, že z odôvodnenia namietaného rozsudku vyplýva, že krajský súd sa zaoberal relevantnými otázkami uvedenými v náleze ústavného súdu č. k. III. ÚS 122/2010-27 z 12. mája 2010 v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal vysvetlenie na všetky podstatné okolnosti prípadu.</p> <p>V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a v danom prípade najmä právny základ rozhodnutia.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že dôvody uvedené v namietanom rozsudku krajského súdu sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných procesných noriem.</p> <p>Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle a k záverom uvedeným v odôvodnení dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádza, pretože sú podľa jeho názoru ústavne udržateľné. Ústavný súd ešte poukazuje na to, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom krajského súdu porušené neboli.</u></p>
<p>požitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: III. ÚS 120/2010, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, III. ÚS 138/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08, I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03</p>

<p>spisová značka</p>	<p>IV. ÚS 30/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ladislav Orosz</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález –vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>4. júla 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom najvyššieho súdu v trestnom dovolacom konaní a jeho uznesením.</p> <p>Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka spolu s ďalšími obžalovanými bola rozsudkom okresného súdu uznaná za vinnú zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a trestného činu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 249aa ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005.</p> <p>Proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka, ako aj ďalší obžalovaní odvolanie. O odvolaniach rozhodol krajský súd tak, že odvolaniami napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste u všetkých obžalovaných zrušil, pričom sťažovateľke bol týmto rozsudkom krajského súdu uložený miernejší trest.</p> <p>Proti rozsudkom okresného súdu a krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením tak, že dovolanie sťažovateľky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.</p> <p>Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že z obsahu jej odvolania proti rozsudku okresného súdu vyplýva, že už v ňom namietala skutočnosti uvedené aj v dovolaní (zásadné porušenie práva na obhajobu a nezákonné</p>

	<p>vykonanie dôkazov významných pre posúdenie viny sťažovateľky), a preto nie je podľa jej názoru akceptovateľný záver najvyššieho súdu vyjadrený v namietanom uznesení, podľa ktorého dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku nemožno v posudzovanom prípade použiť, keďže sťažovateľke boli známe už v pôvodnom konaní a napriek tomu ich nenamietala najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.</p> <p>Úlohou ústavného súdu v konaní o sťažnosti sťažovateľky je posúdiť, či najvyšší súd ako dovolací súd pri rozhodovaní o jej dovolaní požiadavky tvoriace obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ktoré sú v zásade identické s obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavne akceptovateľným spôsobom zohľadnil a premietol do namietaného uznesenia.</p> <p>Sťažovateľka vo svojom dovolaní proti rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu uplatnila tieto dôvody dovolania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásadne porušenie práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku], - rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku]. <p>Z hľadiska sťažnostnej argumentácie sťažovateľky a postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti je v posudzovanej veci kľúčové posúdiť, či najvyšší súd postupoval ústavne konformným spôsobom, ak sa nezaoberal dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (z dôvodu, že ho v tomto prípade nemožno použiť), t. j. s tvrdením sťažovateľky, že v konaní pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní došlo k zásadnému porušeniu jej práva na obhajobu.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Právo obvineného na obhajobu má nielen zákonný rámec (vychádzajúci najmä, ale nielen z § 34 Trestného poriadku), ale aj ústavný rozmer, keďže požíva ústavnú ochranu zaručenú v čl. 50 ods. 3 ústavy a tiež aj ochranu zaručenú v čl. 6 ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru.</p> <p>Právo obvineného na obhajobu patrí medzi jeho najvýznamnejšie práva tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom a zaručuje sa v celom jeho priebehu. Ústavný súd už formuloval vo svojej doterajšej judikatúre právny názor, podľa ktorého právo na obhajobu podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, pričom jedným zo základných pravidiel je aj požiadavka nastolenia spravodlivej rovnováhy medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany a sú, resp. môžu byť v posudzovanom prípade v konflikte.</p> <p>V okolnostiach prípadu ide o riešenie konfliktu medzi verejným záujmom na odhalení a potrestaní páchatel'a trestného činu a tými verejnými záujmami, kvôli ktorým ústava priznáva právo na obhajobu. Právo na obhajobu, ktoré je garantované už od momentu vznesenia obvinenia, sa v rozhodujúcom rozsahu uplatňuje pri rozhodovaní o vine a treste, vo vzťahu ku ktorému sťažovateľka namietala prostredníctvom podaného dovolania jeho porušenie.</p> <p>Právo obvineného na obhajobu nemožno v podmienkach materiálne chápaného právneho štátu redukovať na právo zvoliť si a mať obhajcu. Obsah tohto práva je podstatne širší a zahŕňa všetky právne relevantné postupy, ktorých cieľom je zbavenie či zmiernenie jeho viny a ktoré vychádzajú z práv obvineného (najmä § 34 Trestného poriadku) a z práv obhajcu (§ 44 Trestného poriadku). Právo na obhajobu takto zahŕňa aj právo obvineného uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy, pričom tomuto právu obvineného koreluje povinnosť súdu v odôvodnení rozsudku uviesť, ako sa vyrovnal s obhajobou (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku).</p> <p>Z obsahu dovolania sťažovateľky vyplýva, že táto vyvodzuje porušenie svojho práva na obhajobu z toho, že krajský súd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - neodstránil zásadné pochybnosti o čase skutku, v tomto smere nerespektoval závery právoplatného rozhodnutia v priestupkovom konaní voči vodičovi Patrikovi Rabatinovi a nevykonal sťažovateľkou v odvolaní a na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhnuté dôkazy, - bral do úvahy a vyhodnocoval dôkazy iba v jej neprospech, zatiaľ čo na jej obhajobu a dôkazy vyvracajúce jej vinu nebral zreteľ [napr. podľa jej tvrdenia nesprávne vyhodnotenie negatívneho výsledku rekognície, v rámci ktorej nebola opoznaná, pričom jej závery následne (napriek tomu, že boli v prospech sťažovateľky) odvolací súd vyhodnotil opačne, čo malo mať vplyv na odsudzujúci rozsudok],

- porušil jej právo na obhajobu a spravodlivý proces tým, že jej návrhy na dokazovanie prednesené na verejnom zasadnutí o odvolaní nezaprotokoloval, avšak napriek tomu ich zamietol ako nadbytočné a neuskutočniteľné, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné.

Najvyšší súd ako dovolací súd vo vzťahu k tomuto uplatnenému dôvodu dovolania uviedol:

„Podľa § 371 ods. 3/ Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Z obsahu odvolania obvinenej ..., ktoré bolo doručené Okresnému súdu Prešov ... možno zistiť, že okolnosti, ktoré sú obsahom dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Tr. por. v ňom nenamietala, hoci jej v čase pôvodného konania museli byť známe. V podanom odvolaní namietala výlučne len nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení, a to, že sa súd prvého stupňa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami významnými pre rozhodnutie v zmysle § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. Nenamietala teda ani zásadné porušenie práva na obhajobu, ani nezákonné vykonanie dôkazov významných pre posúdenie jej viny. Z tohto dôvodu uvedené dovolacie dôvody v podanom dovolaní v posudzovanej veci nemožno použiť, a preto sa nimi najvyšší súd ani nezaoberal.“

Citovaná časť odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu by mohla byť kvalifikovaná ako ústavne akceptovateľná a udržateľná len vtedy, ak by korešpondovala s obsahom dovolania sťažovateľky v spojení s obsahom jej odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa a samotnému priebehu odvolacieho konania.

Ústavný súd pri preskúvaní odvolania sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu zistil, že sťažovateľka v ňom popri námietke nejasnosti a neúplnosti skutkových zistení okresného súdu tiež namietala, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými rozhodnými skutočnosťami (tak, ako to uviedol aj najvyšší súd, pozn.), ale zároveň v ňom uviedla aj návrhy na doplnenie (opakovanie) dokazovania s cieľom následného spravodlivého rozhodnutia vo veci.

Z uvedeného potom vyplýva, že sťažovateľka aj napriek absencii výslovného tvrdenia o porušení svojho práva na obhajobu v prvostupňovom konaní, v odvolacom konaní procesne relevantným spôsobom realizovala svoje právo na obhajobu, ku ktorého zásadnému porušeniu malo dôjsť neodstránením podstatných rozporov v skutkových zisteniach prvostupňového súdu.

Následne sťažovateľka vo svojom dovolaní z už v odvolaní tvrdených podstatných rozporov vo vykonaných dôkazoch a výsledkoch ich hodnotenia ústiacich do záveru o jej vine vyvodila naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Rovnako zo spisovej dokumentácie zjavne vyplýva, že časť dovolacích námietok sťažovateľky týkajúcich sa (zásadného) porušenia jej práva na obhajobu sa vzťahuje na postup krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorému vytýka procesný postup na verejnom zasadnutí, v rámci ktorého odmietol vykonať sťažovateľkou navrhované dôkazy ako nadbytočné, pričom ani na verejnom zasadnutí a ani v odôvodnení svojho rozsudku jej nedal presvedčivú odpoveď, ktorá by ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnila tento jeho postup.

Odvolaciemu súdu sťažovateľka v dovolaní vytýkala aj to, že svoj odsudzujúci rozsudok založil na nepresvedčivých dôkazoch, naopak, dôkazy svedčiace v jej prospech (rekognícia, úradný záznam, rozhodnutie o priestupku) nezohľadnil, čo rovnako subsumovala pod porušenie jej práva na obhajobu.

Túto časť svojej argumentácie sťažovateľka logicky nemohla použiť skôr ako v dovolaní, pretože ňou namieta zásadné porušenie práva na obhajobu práve postupom krajského súdu na verejnom zasadnutí, ako aj jeho rozsudkom. Z uvedeného vyplýva, že prvú príležitosť na uplatnenie tejto námietky mala sťažovateľka až v rámci svojej argumentácie uplatnenej v dovolaní v spojení s namietaným zásadným porušením svojho práva na obhajobu, t. j. v rámci svojho tvrdenia obsiahnutého v dovolaní, podľa ktorého v jej prípade je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zastáva názor, že dovolací súd postupoval zjavne formalisticky pri formulovaní svojho záveru, že vo veci sťažovateľky dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno použiť.

	<p>Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd uplatnil vo veci reštriktívny výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa dôvodov dovolania a ich použiteľnosti, a nenaplnil tak svoju ústavnú povinnosť poskytnúť sťažovateľke požadovanú súdnu ochranu. Ak je totiž dovolanie zakotvené v systéme mimoriadnych opravných prostriedkov v Trestnom poriadku, je ústavnou povinnosťou najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho postupovať pri rozhodovaní o ňom ústavne konformným spôsobom (čl. 152 ods. 4 ústavy).</p> <p>Normy podústavného práva týkajúce sa dôvodov dovolania nesmú byť totiž aplikované na základe reštriktívneho výkladu tak, že sa dovolanie formalisticky odmietne aj napriek tomu, že sťažovateľka v dovolaní uvádza v rámci tvrdeného zásadného porušenia práva na obhajobu obdobné skutočnosti, ktoré uvádzala už v rámci odvolacích dôvodov, a navyše uvádza okolnosti, z ktorých vyvodzuje zásadné porušenie práva na obhajobu samotným odvolacím súdom.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že namietané uznesenie najvyššieho súdu v časti týkajúcej sa interpretácie a následnej aplikácie § 371 ods. 3 Trestného poriadku (v súčasne platnom a účinnom znení ide o § 371 ods. 4 Trestného poriadku, pozn.), vo vzťahu k sťažovateľkou uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.</p> <p>Ak za okolností vyplývajúcich zo spisovej dokumentácie najvyšší súd namietaným uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol na základe právneho záveru, že v jej veci je nepoužiteľný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, porušil podľa názoru ústavného súdu jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie najvyššieho súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: III. ÚS 41/01, I. ÚS 425/08</p>

<p>spisová značka</p>	<p>IV. ÚS 134/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ladislav Orosz</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>24. júla 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľky namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní a postupom krajského súdu v namietanom konaní.</p> <p>Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľky boli v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkmi konania o určenie otcovstva a zaplatenie výživného v konaní vedenom okresným súdom (od roku 1983) a krajským súdom.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a postupom krajského súdu</p> <p>Okresný súd: 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že posudzovaná vec, ktorej predmetom je rozhodovanie o žalobe vo veci určenia otcovstva a zaplatenia výživného, je vzhľadom na jej konkrétne okolnosti tak z právneho hľadiska, ako aj skutkového hľadiska zložitá.</p>

Právna (ale i skutková) zložitosť preskúmanej veci spočíva najmä v tom, že odporca ešte pred začatím konania v roku 1983 emigroval do cudziny a zdržiaval sa na území rôznych štátov tzv. „západného bloku“, pričom počas existencie bývalej Československej socialistickej republiky neboli s týmito štátmi vytvorené podmienky na efektívne fungovanie zmluvných vzťahov o poskytovaní právnej pomoci; právny styk s cudzinou bol zdĺhavý a kompetencie jednotlivých kooperujúcich štátnych orgánov často nejednoznačne určené, čo malo vplyv na neefektívny priebeh namietaného konania najmä do roku 1989.

V období po vzniku Slovenskej republiky a najmä po jej vstupe do Európskej únie sa právny styk s cudzinou zjednodušil, avšak skutočnosť, že ide o konanie s cudzím prvkom, nepochybne z právneho hľadiska sťažovala postup okresného súdu.

Faktická zložitosť namietaného konania spočíva predovšetkým v potrebe vykonať časovo náročné znalecké dokazovanie (ako aj kontrolné znalecké dokazovanie) v kontakte s príslušnými orgánmi iných štátov (dožiadania, prekladanie príslušných listín do cudzieho jazyka a následne ich prekladanie do slovenského jazyka), pričom potreba vykonať kontrolné znalecké dokazovanie vyplývala aj z nových vedeckých poznatkov, ktoré viedli k spochybneniu záverov súdneho znalca, ku ktorým dospel v predchádzajúcom znaleckom dokazovaní.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľiek ako účastníčok súdneho konania.

Zo spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľky vystupujúce v konaní ako navrhovateľky sa zúčastňovali nariadených pojednávaní a poskytovali vo veci konajúcim všeobecným súdom potrebnú súčinnosť, až na ojedinelé výnimky v roku 1989 a v rokoch 2002 — 2003, keď sa neustanovili na pojednávanie, resp. neoznámili okresnému súdu požadované informácie v určenej lehote. Vzhľadom na celkovú dĺžku namietaného konania však nemožno uvedené skutočnosti hodnotiť ako také, ktoré by mali zásadnejší negatívny vplyv na jeho priebeh.

3. Ústavný súd v súvislosti s hodnotením postupu okresného súdu v súlade so svojou ustálenou judikatúrou vzal predovšetkým do úvahy celkovú dĺžku namietaného konania a na tomto základe konštatoval, že z ústavnoprávneho hľadiska je (už samo osebe) neakceptovateľné, aby sťažovateľky museli čakať na právoplatné meritórne rozhodnutie všeobecného súdu v ich veci takmer 30 rokov.

V súvislosti s celkovou dĺžkou namietaného konania, ktoré začalo 2. júna 1983 dorúčením návrhu okresnému súdu sťažovateľkou v 1. rade, ústavný súd považoval za potrebné poukázať aj na ďalší právny názor ustálený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého sa jeho jurisdikcia („rationae temporis“) síce vzťahuje len na obdobie po 15. februári 1993, pričom ale bez zreteľa na konštituovanie svojej právomoci ústavný súd v rámci posúdenia základnej otázky, či sa vec sťažovateľiek prerokovala okresným súdom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy bez zbytočných prietahov, konštantne prihliada aj na deň začatia namietaného konania pred okresným súdom a na dobu, ktorá v konaní uplynula do 15. februára 1993.

Ústavný súd preto pri svojom rozhodovaní v súlade s uvedenou judikatúrou prihliadol aj na skutočnosť, že do založenia jurisdikcie ústavného súdu 15. februára 1993 namietané konanie trvalo takmer desať rokov.

Vychádzajúc z doterajšej zjavne neprimeranej dĺžky napadnutého konania (takmer tridsať rokov), ktorá je z ústavného hľadiska neakceptovateľná, v spojení s obdobiami neodôvodnenej nečinnosti a neefektívnou činnosťou okresného súdu, ústavný súd dospel k záveru, že v ňom došlo postupom okresného súdu k zbytočným prietahom.

Krajský súd: Konanie vedené krajským súdom začalo 1. júna 2012, keď bol krajskému súdu predložený spis na rozhodnutie o odvolaní odporcu proti rozsudku okresného súdu z 23. februára 2012.

Ústavný súd zistil, že o odvolaní odporcu rozhodol krajský súd rozsudkom tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom spis bol okresnému súdu vrátený 5. júna 2013.

Vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd rozhodol o odvolaní odporcu proti rozsudku okresného súdu z 23. februára 2012 za necelých 11 mesiacov od predloženia spisu, nepovažoval ústavný súd za potrebné osobitne analyzovať jeho postup v namietanom konaní, a preto sa obmedzil len na konštatovanie,

že v odvolacom konaní, ktoré bolo skončené meritórnym rozhodnutím v období kratšom ako jeden rok, nemožno uvažovať o takých prieťahoch v konaní, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosti sťažovateľiek v časti, ktorou namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v namietanom konaní nevyhovel.

2 K namietanému porušeniu práva sťažovateľiek podľa čl. 8 dohovoru postupom okresného súdu a postupom krajského súdu

Zo sťažnosti vyplýva, že podľa argumentácie sťažovateľiek došlo k porušeniu ich práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru tým, že okresný súd a krajský súd nekonali v napadnutých konaniach efektívne, resp. že je ich konanie poznačené zbytočnými prieťahmi, t. j. v zásade z rovnakých dôvodov, z akých namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Okresný súd: Sťažovateľky v zásade namietajú, že k porušeniu ich práva podľa čl. 8 dohovoru došlo v súvislosti s tým, že v ich veci konajúce všeobecné súdy nezabezpečili ochranu tohto práva z dôvodu, že neprejednali ich záležitosť v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov.

Za ďalší faktor zakladajúci dôvod na vyslovenie porušenia práva sťažovateľiek na rešpektovanie ich súkromného života považuje ústavný súd legitímny záujem sťažovateľiek na rozhodnutie o veci, ktorá bola predmetom ich žaloby, ktorý v danom prípade korešponduje aj so záujmom spoločnosti (všeobecným záujmom).

Z hľadiska legitimacy individuálneho záujmu sťažovateľiek je nevyhnutné brať do úvahy dôležitosť napadnutého konania pre ich súkromný život. Predmetom napadnutého konania pred okresným súdom je určenie otcovstva k sťažovateľke v 1. rade a zaplatenie výživného, pričom návrh na začatie konania podala sťažovateľka v 2. rade ako jej zákonná zástupkyňa v čase, keď ešte jej dcéra (sťažovateľka v 1. rade) nebola plnoletá, a s ktorou okresný súd koná ako s účastníčkou konania, t. j. nepochybne veci, ktoré možno zahrnúť pod pojem súkromný život.

Podľa názoru ústavného súdu z charakteru posudzovanej veci možno vyvodit' vážny individuálny záujem sťažovateľiek na rozhodnutie o otázkach, ktoré boli predmetom žaloby v primeranom čase, pretože konanie sa týka základných hodnôt a zásadných aspektov ich súkromného života. Okresný súd mal v napadnutom konaní k dispozícii celý rad procesných inštitútov, ktoré mohol a mal použiť na zabezpečenie efektívnej ochrany práv sťažovateľiek podľa čl. 8 dohovoru.

Krajský súd: Keďže ústavný súd dospel k záveru, že základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani ich právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v namietanom konaní porušené neboli, nemohol v tejto súvislosti vysloviť ani porušenie ich práva vyplývajúceho z čl. 8 dohovoru. Ústavný preto v tejto časti sťažnosti sťažovateľiek nevyhovel.

3 K namietanému porušeniu práv sťažovateľiek vyvoditeľných z čl. 41 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu a postupom krajského súdu

Ústavný súd už vyslovil právny názor, v zmysle ktorého čl. 41 ústavy priznáva ochranu manželstvu, rodičovstvu a rodine ako osobitným právnym inštitútom. Táto ochrana sa poskytuje prostredníctvom celého radu právnych noriem patriacich najmä do odvetvia rodinného, ale aj správneho, finančného, príp. aj trestného práva, ktorých základom nie sú subjektívne práva, ale ktoré vychádzajú z materiálnej podstaty zmyslu a účelu manželstva i rodiny, ako sa tieto po stáročia rešpektujú v európskom kultúrnom priestore.

Ochrana manželstva, rodičovstva a rodiny zaručená prostredníctvom čl. 41 ods. 1 ústavy nie je preto podľa názoru ústavného súdu v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením subjektívnych práv sťažovateľiek v konaní pred ústavným súdom.

Navyše vo veci sťažovateľiek nešlo o ochranu rodinného života v zmysle čl. 8 dohovoru, do ktorého nepochybne patrí aj ochrana manželstva, rodičovstva a rodiny,

	<p>ale o ochranu ich súkromného života v zmysle označeného článku dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že právo sťažovateľiek na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s ich základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právom na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Sťažovateľkám priznáva finančné zadost'učinenie každej v sume po 15 000 €.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: IV. ÚS 160/03, IV. ÚS 19/04, IV. ÚS 261/07, IV. ÚS 173/05, IV. ÚS 261/07, II. ÚS 47/97</p> <p>ESĽP: č. 53176/99 zo 4. septembra 2002 vo veci Mikulić v. Chorvátsko; Bock v. Nemecko, rozsudok z 29. marca 1989, časť A, č. 150, s. 23, § 49; Rasmussen v. Dánsko, rozsudok z 28. novembra 1984, séria A, č. 87, s. 13, § 33, a Keegan proti Írsku, rozsudok z 26. mája 1994, séria A, č. 290, s. 18, § 45; Niemietz v Nemecko, rozsudok zo 16. decembra 1992, séria A, č. 251-B, s. 33 – 34, § 29; Hokkanen v. Fínsko, rozsudok z 23. septembra 1994, séria A, č. 299-A, s. 20, § 55; Handyside v Spojené kráľovstvo, rozsudok zo 7. decembra 1976, séria A, č. 24, s. 23, § 49</p>

spisová značka	IV. ÚS 459/2012
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	13. augusta 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka namietala porušenie označených práv rozsudkom najvyššieho súdu.</p> <p>Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka (obchodná spoločnosť) sa ako majiteľka zmenky návrhom z roku 2003 podaným na krajskom domáhala zaplataenia zmenkovej sumy 1 000 000 000 Kč so 6 % úrokom ročne od 11. januára 2003 do zaplataenia, zmenkovej odmeny v sume 3 333 333 Kč a náhrady trov konania voči inej obchodnej spoločnosti (ďalej len „žalovaná“).</p> <p>Krajský súd rozsudkom z januára 2004 žalobu sťažovateľky zamietol. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd tak, že zrušil prvostupňový rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Krajský súd v poradí druhým rozsudkom žalobu sťažovateľky opätovne zamietol. Sťažovateľka vo februári 2009 podala proti prvostupňovému rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.</p> <p>Na podnet sťažovateľky generálny prokurátor podal v zákonnej lehote mimoriadne dovolanie proti rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu.</p> <p>Najvyšší súd ako dovolací súd namietaným rozsudkom z augusta 2011 mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol.</p> <p>Sťažovateľka namieta predovšetkým právny záver všeobecných súdov, podľa ktorého zmenka obsahuje dva údaje splatnosti, a preto je neplatná, pričom tvrdí, že všeobecné súdy nesprávne aplikovali § 75 a § 76 zákona č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov.</p> <p>V súvislosti s odôvodnením napadnutého rozsudku sťažovateľka tiež namieta, že „pre Najvyšší súd Slovenskej republiky bolo ľahšie odôvodňovať zrejmu nespravodlivosť, ako (konečne zmysluplne) odpovedať na Sťažovateľovu kontra argumentáciu k Argumentu o Neplatnosti zmenky“.</p>

	<p>V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka tvrdí, že rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ktoré podľa nej spočíva „v nezákonnom zložení senátu najvyššieho súdu, ktorý mal rozhodnúť o mimoriadnom dovolaní“.</p> <p>V súvislosti s namietaným porušením základného práva na zákonného sudcu sťažovateľka v sťažnosti uvádza: „Predseda najvyššieho súdu totiž... v rozpore so zákonom a inými predpismi, ktoré sa na túto situáciu vzťahujú, svojím opatrením uskutočnil zmeny v obsadení senátu O-V. V roku 2010 došlo podľa názoru Sťažovateľa k nezákonnej výmene člena(ov) senátu najvyššieho súdu (napr. JUDr. P. D. bol nahradený JUDr. K. P.), a to opatrením, ktorým sa mení rozvrh práce najvyššieho súdu na rok 2010.“</p> <p>V danej veci podľa sťažovateľky neexistuje zákonný dôvod na zmenu zloženia senátu najvyššieho súdu, pričom opatrením predsedu najvyššieho súdu nemožno meniť platné rozvrhy práce najvyššieho súdu. Sťažovateľka tvrdí, že postup predsedu najvyššieho súdu bol v rozpore s § 50 ods. 2 písm. d) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).</p>
ratio decidendi	<p style="text-align: center;">1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny</p> <p>Ústavný súd sa v prvom rade zaoberal námietkou sťažovateľky, podľa ktorej rozsudkom najvyššieho súdu vydaným v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora proti rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu malo dôjsť k porušeniu jej základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi garantovaného v čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.</p> <p>Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že „po napadnutí mimoriadneho dovolania najvyššiemu súdu v danom prípade došlo k nahradeniu troch z piatich členov dovolacieho senátu“; podľa zistení ústavného súdu toto tvrdenie sťažovateľky nezodpovedá skutočnosti, pozn.). V „nezákonnom zložení senátu najvyššieho súdu, ktorý mal rozhodnúť o mimoriadnom dovolaní“, spočíva podľa sťažovateľky porušenie jej základného práva na zákonného sudcu.</p> <p>Pre posúdenie otázky, či napadnutým rozsudkom mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny, je podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné najskôr skúmať, či boli splnené zákonné podmienky na vydanie sťažovateľkou označeného opatrenia predsedu najvyššieho a či obsah tohto opatrenia zodpovedal požiadavkám vyvoditeľným z tohto základného práva. Ak bol senát dovolacieho súdu obsadený nezákonným sudcom, je následne potrebné vyhodnotiť, či mohla mať táto skutočnosť reálny vplyv na rozhodnutie vo veci.</p> <p>Zo zákona o súdoch vyplýva, že rozvrh práce je akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečení výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok. Vydanie rozvrhu práce na tom-ktorom súde sa realizuje, tak ako mnohé iné akty riadenia predsedov súdov, vo forme opatrenia vydaného podľa konkrétnych zákonných ustanovení, pričom vydaný rozvrh práce musí byť súčasne aj v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona, v posudzovanom prípade predovšetkým zákona o súdoch.</p> <p>V posudzovanej veci je nepochybné, že o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora rozhodoval senát zložený z piatich sudcov najvyššieho súdu.</p> <p>V príslušnej časti opatrenia predsedu najvyššieho súdu sa uvádza: „Na strane 31 sa v časti senát O-V v bode 2 sa vypúšťa meno JUDr. P. D. a na jeho miesto sa uvádza JUDr. K. P. s účinnosťou od 15. augusta 2010.“</p> <p>Z opatrenia predsedu najvyššieho súdu nevyplýva dôvod vykonania uvedenej zmeny v rozvrhu práce zodpovedajúci dikcii § 50 ods. 1 písm. d) a e) zákona o súdoch, ktorým došlo k nahradeniu zákonného sudcu iným sudcom najvyššieho súdu. Konkrétne dôvody na vykonanie zmeny rozvrhu práce v časti týkajúcej sa príslušného dovolacieho senátu (senát O-V, pozn.), ktoré by bolo možné podriadiť pod uvedené ustanovenia zákona o súdoch, neboli uvedené ani v žiadnom z písomných vyjadrení predsedu najvyššieho súdu k sťažnosti doručených ústavnému súdu.</p> <p>V súvislosti s nahradením sudcu najvyššieho súdu JUDr. P. D. inou sudkyňou najvyššieho súdu tiež nebolo zistené, že by tento bol v čase vydania</p>

	<p>opatrenia predsedu najvyššieho súdu z 3. augusta 2010 dlhodobo neprítomný (dlhodobá neprítomnosť spravidla súvisí s dlhodobou pracovnou neschopnosťou), resp. že v tom čase došlo k takej zmene v personálnom obsadení súdu, ktorá by odôvodňovala namietané zásahy do zloženia senátu prerokúvajúceho sťažovateľkinu vec.</p> <p>Uvedený sudca naďalej zostal aj po účinnosti príslušnej zmeny rozvrhu práce zaradený do obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Zmeny v obsadení senátov obchodnoprávneho kolégia sa v rozhodnom čase týkali len pridelenia novej sudkyne na najvyšší súd, ktorá však do senátu O-V najvyššieho súdu nebola zaradená ako členka ani ako náhradníčka.</p> <p>Tieto okolnosti sú osobitne významné pre posúdenie zákonnosti obsadenia senátu sudcami najvyššieho súdu, a to najmä vo veciach už napadnutých a pridelených senátu najvyššieho súdu na konanie pred vykonanou zmenou rozvrhu práce.</p> <p>V okolnostiach predloženej veci vydaním označeného opatrenia predsedu najvyššieho súdu došlo k zmene v obsadení senátu najvyššieho súdu v čase po pridelení veci na jej prerokovanie a rozhodnutie.</p> <p>Vo veci sťažovateľky tak konal senát v takom zložení, ktorý podľa názoru ústavného súdu nezodpovedal požiadavkám kladeným zákonom o súdoch na zákonného sudcu (zákonných sudcov).</p> <p>Predovšetkým je nevyhnutné konštatovať, že k zmene v obsadení senátu O-V najvyššieho súdu prerokúvajúceho sťažovateľkinu vec nedošlo zo zákonom predpokladaných dôvodov.</p> <p>Zákon o súdoch totiž nepočíta so zmenou rozvrhu práce súdu z iných dôvodov, ako tých, ktoré sú uvedené v zákone, a to dokonca s takými dôsledkami, že e aktom riadenia predsedu súdu vlastne dôjde k zmene v obsadení senátu v už pridelenej veci. Takáto zmena v rozvrhu práce by sa prinajmenšom dala označiť za účelová.</p> <p>2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru</p> <p>Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd ruší napadnutý rozsudok a vracia ho najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, ktorý bude musieť o veci sťažovateľky v senáte, ktorého personálne zloženie musí zodpovedať požiadavkám vyplývajúcim zo základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, opätovne konať a rozhodnúť, bolo by neprímeraným zasahovaním do právomoci najvyššieho súdu, ak by ústavný súd v tomto náleze zaujal meritórne stanovisko k veci, o ktorej bude najvyšší súd opätovne rozhodovať. Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom najvyššieho súdu porušené bolo.</u> <u>Rozsudok najvyššieho súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07, III. ÚS 116/06 EŠLP: Buscarini v. San Marino zo 4. mája 2000</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní:

<p>spisová značka</p>	<p>IV. ÚS 135/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ladislav Orosz</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>6. júna 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia namietali porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o zrušení podielového spoluvlastníctva, ktoré začalo v roku 2007.</p>

ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že posudzovaná právna vec je tak z právneho hľadiska, ako aj skutkového hľadiska zložitá.</p> <p>Právna i skutková zložitosť preskúmvanej veci spočíva v tom, že navrhovateľ je štátnym občanom Kanady a sťažovatelia ako odporcovia v napadnutom konaní sú právnymi nástupcami pôvodných odporcov, ktorí počas konania zomreli a ich majetok (vrátane spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto sporu) bol postupne prejednávaný v dedičských konaniach.</p> <p>Napadnuté konanie je zo skutkového hľadiska zložené navyše aj preto, že navrhovateľ nevie preukázať niektoré identifikačné osobné údaje svojho právneho predchodcu, pretože tento žil a zomrel v zahraničí.</p> <p>Keďže právny predchodca navrhovateľa nadobudol vlastníctvo k predmetu sporu ešte v 30. rokoch minulého storočia, obstaranie niektorých listinných dôkazov, či už účastníkmi konania, alebo dožiadaním na príslušné orgány štátnej správy, resp. územnej samosprávy, je náročné a zdĺhavé. Tieto skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri určení sumy finančného zadosťučinenia.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom.</p> <p>3. Zohľadňujúc doterajšiu zjavne neprímeranú dĺžku napadnutého konania (takmer šesť rokov), v ktorom okresný súd dosiaľ meritórne nerozhodol, v spojení s obdobiami neodôvodnenej nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu, ústavný súd dospel k záveru, že v ňom došlo k zbytočným priesťahom spôsobeným okresným súdom.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných priesťahov.</u> <u>Sťažovateľom priznáva finančné zadosťučinenie každému v sume po 3 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 136/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. júna 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom krajského súdu v konaní, ktoré začalo v roku 2009.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu zložitosť preskúmvanej veci, ústavný súd vzal do úvahy skutkový stav a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie, ako aj charakter veci.</p> <p>Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o odvolaní účastníka konania, ktorým sa domáha zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa vo veci ochrany osobnosti. Takéto právne veci tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy krajských súdov ako súdov druhého stupňa. Ústavný súd preto nepovažuje prerokúvanú vec za právne zložitú. Obsah súdneho spisu okresného súdu a spisov krajského súdu nesignalizuje ani faktickú zložitosť posudzovanej veci. Ústavný súd na tomto základe dospel k záveru, že právnou ani skutkovou zložitou veci nemožno ospravedlňovať dĺžku napadnutého konania.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priesťahom.</p> <p>3. V napadnutom konaní došlo jednak k obdobiam dlhodobej neodôvodnenej</p>

	<p>nečinnosti krajského súdu, ako aj k neefektívnej, resp. nesprávnej činnosti krajského súdu, a tým aj k zbytočným prieťahom v konaní.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 161/2013
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	20. júna 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o ochranu osobnosti, ktoré začalo v roku 2004.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom namietaného konania okresného súdu je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa o ochranu osobnosti. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nevykazuje znaky právnej zložitosti.</p> <p>Čo sa týka skutkovej zložitosti, napriek tomu, že vec je čiastočne skutkovo zložitá [súvisí s prebiehajúcim iným konaním vedeným krajským súdom], ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou uvádza, že žiadne skutočnosti nemôžu ospravedlniť neodôvodnene dlhý čas konania okresného súdu v trvaní viac ako deväť rokov bez rozhodnutia vo veci samej. Ani predsedníčka okresného súdu nehodnotila vec ako zložitú.</p> <p>2. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľa ako žalobcu v napadnutom konaní negatívne prispelo k doterajšej dĺžke konania vzhľadom na jeho neúčast' na pojednávaniach (okrem pojednávania v apríli 2013).</p> <p>Sťažovateľ v priebehu celého konania opakovane žiadal o jeho prerušenie zo zdravotných dôvodov, pričom týmto jeho opakovaným žiadosťiam okresný súd ani krajský súd ako odvolací súd dvakrát nevyhoveli.</p> <p>3. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené uzavrel, že v konaní okresného súdu vedeného došlo predovšetkým nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznáva finančné zadost'učinenie v sume 4 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 229/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené

dátum rozhodnutia	27. júna 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej sumy, ktoré začalo v roku 2006.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania, v ktorom sťažovatelia namietajú zbytočné prieťahy, je rozhodovanie o návrhu navrhovateľa na zaplatenie peňažnej sumy proti odporcovi v 1. rade a sťažovateľom ako odporcom v 2. a 3. rade z titulu úverovej zmluvy uzavretej medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. (právna predchodkyňa navrhovateľa), a odporcom v 1. rade, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver; sťažovatelia sa zaviazali zaplatiť dlh ako ručiteľia v prípade jeho nezaplatenia odporcom v 1. rade.</p> <p>Ústavný súd z obsahu spisu ani z vyjadrení sťažovateľov nezistil žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné kvalifikovať napadnuté konanie ako právne či skutkovo zložité.</p> <p>2. Zo spisu vyplýva, že sťažovatelia (odporcovia v 2. a 3. rade, pozn.) sa zúčastnili pojednávani nariadených okresným súdom, na výzvy okresného súdu reagovali v súdom určených lehotách prostredníctvom svojho právneho zástupcu.</p> <p>Na tomto základe ústavný súd konštatuje, že neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by mohla byť pripísaná na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom.</p> <p>3. Postup okresného súdu v doterajšom priebehu napadnutého konania bol poznamenaný predovšetkým jeho neodôvodnenou nečinnosťou v trvaní takmer šiestich rokov.</p> <p>Namietané konanie nie je ani po viac ako siedmich rokoch od jeho začatia právoplatne skončené, čo je už samo osebe z ústavného hľadiska neakceptovateľné. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že aj okresný súd vo svojom vyjadrení akceptoval, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľom priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 2 000 €.</u></p>
 Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 299/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	11. júla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie označeného práva postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie pohľadávky z titulu neuhradenia nájomného a služieb spojených s bývaním, ktoré začalo v roku 2003.
ratio decidendi	<p>1. Vo vzťahu k právnej a skutkovej zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že v danom prípade ide o spor o zaplatenie pohľadávky z titulu neuhradenia nájomného a služieb spojených s bývaním. Takéto spory tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité, čo sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na vec sťažovateľky.</p> <p>2. Keďže sťažovateľka (vrátane jej právneho predchodcu) viac ako 6 rokov nevyvíjala žiadnu aktivitu na ochranu svojich práv a o stav konania sa nezaujímal, ústavný súd túto skutočnosť pripísal na jej ťarchu a zohľadnil ju pri ustálení sumy priznaného finančného zadost'učinenia.</p>

	<p>3. Ústavný súd konštatuje, že v prípade sťažovateľky došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania — pôvodného navrhovateľa, a to na základe univerzálnej sukcesie (zo zákona nastala právna skutočnosť, na základe ktorej došlo k prechodu práv a povinností na sťažovateľku).</p> <p>Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu zásadný význam na vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu z hľadiska namietaného porušenia označeného základného práva postupom okresného súdu, pretože v uvedenom prípade v dôsledku zmeny účastníka konania nedošlo ku vzniku nového procesnoprávného vzťahu, ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávného vzťahu.</p> <p>Keďže napadnuté konanie v jeho 10-ročnom priebehu je ako celok poznačené nečinnosťou a neefektívnosťou, ústavný súd nepovažuje za potrebné bližšie vymedzovať obdobia nečinnosti a hodnotiť konkrétne procesné úkony.</p> <p>V celom doterajšom priebehu bolo vykonaných iba niekoľko jednoduchých procesných úkonov, pričom dosiaľ sa neuskutočnilo ani jedno pojednávanie v merite veci.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby v namietanom konaní konal bez zbytočných prietáhov.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracovala: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.